

NAPSUGÁR 12

2007. DECEMBER

GYERMEKIRODALMI LAP • LI. ÉVFOLYAM 586. SZÁM

*Amerikában
„könnyű, könnyű boldognak látszani”.*

Amerikai Egyesült Államok

Boldog Karácsonyt!
Merry Christmas!

– kiáltom haza Amerikából, pontosabban az Egyesült Államokból. És nemcsak azért kiabálok, mert 8000 km-re vagyunk a Kárpát-medencétől, hanem azért is, mert körülöttünk minden harsogó, túldíszített, túlszínezett és túlméretezett.

Az ajándékot itt Santa Claus hozza szarvasvonta szánon, a kéményen keresztül, és a kandallóra akasztott zokniba dugja. (Oly messze van Amerika, hogy a mi Mikulásunk csak Karácsonyra ér oda?)

Az amerikai angol nyelv szereti összevonni, lerövidíteni a szavakat, így a Santa Clausból Santa's lett.

Az ünnepet magát ellenben megnyújtják és persze eltűlozzák.

Már egy hónappal korábban, a november végi Hálaadás ünnepén karácsonyi pompába öltöznek az utcák, üzletek, házak, udvarok, sőt otthon is feldíszítik a karácsonyfát (persze műanyagból).

Az ajtóra fagyöngyöt, színes koszorút tűznek. Vannak városok, ahol minden utcának saját karácsonyi jelképe van: ez kerül színesen, fényesen az udvarokra, a háztetőkre. És persze versengenek, hogy melyik szebb: a szarvasos, a hóemberes vagy a télapós utca.

A Szenteste hagyományos finomsága a pulykasült.

A Fehér Ház előtt pompázó hatalmas karácsonyfa gyertyáit az elnök és felesége gyújtja meg.

Az indián kézműves karácsonyi díszei mély hitről, meghitt ünnepről mesélnek. Közöttük is sok keresztény van, és ősi hitük is az anya tiszteletén alapszik.

Hány „leg”-et szá-
moltok meg
Amerikát bemutató
oldalainkon?

Az Európából hajón érkezők 1886 óta elsőként a **Szabadság-szobrot** pillantják meg. Az Amerika jelképévé vált fátylás nőalak a franciák ajándéka, összesen 93 m magas, 205 tonna, szája 91 cm, ujjja 2,4 m. Belsejében csigalépcső vezet a koronáig, melyen körskörül kilátó-ablakok vannak.

Az amerikaiak szeretnek mindenben első lenni, mindenből a legnagyobbat építeni. Büszke öntudattal hirdetik katonai, gazdasági fölényüket, tudományos, technikai, sportbeli csúcsaikat, éneklük himnuszukat, lengetik házon, autón és kézben, festik polóra, nyakkendő-tűre, szalvétára **nemzeti zászlójukat**.

Sarkában kék mezőben 50 fehér csillag az 50 tagállamot jelképezi. A sávozás az Árpád-házi zászlóra emlékeztet. Véletlen? Az 1789-ben függetlenné vált, Egyesült Államok első elnöke, **George Washington** ősei között Árpád-házi leszármazott is volt. A nagyszerű politikus és hadvezér vívta ki az akkor még csak 13 tagállamból álló szövetség függetlenségét Nagy-Britanniával szemben.

Ki fedezte fel Amerikát?

A **vikingek** már ezer évvel ezelőtt elhajóztak északi partjaira. **Kolumbusz Kristóf** 1492-ben nyugat felé hajózva akart Indiába jutni, és azt hitte, Indiában kötött ki. E tévedés miatt

Hogy hívták
Kolumbusz
hajóját?

hívjuk máig az őslakosokat indiánoknak, s e tévedés az oka, hogy nem Kolumbia az új földrész neve. **Amerigo Vespucci** jött rá arra, hogy nem Ázsiában, hanem Európa számára ismeretlen földrészen járnak, így 1507-ben róla nevezték el Amerikának. Feljegyezték, hogy buzgó katolikus édesapja a mi Szent Imre hercegünk nagy tisztelője volt, róla keresztelte fiát Amerigonak.

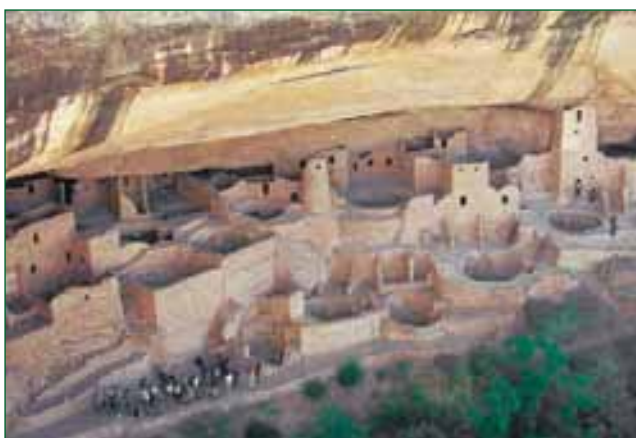
Amerika újkori történelme mindössze öt-száz éves, de **első lakói 40 000 évvel ezelőtt** érkeztek Ázsiából, amikor a Bering-szoroson még száraz lábbal át lehetett kelni.

Eltűnt indián kultúrák nyomait őrzi Illinois államban **Cahokia**. Ezer évvel ezelőtt a Nap városa állt itt mesterséges földteraszokon, fapalánkkal körülvéve. Uralkodójukat 20 000 igazgyönggyel kirakott ágyon temették el.

A Mississippi és az Ohio völgyében „**szent köröknek**” nevezett ke-
rek földhalmokon csak repülőről felismerhető, titok-
zatos óriás-képeket: kígyót, sast fedeztek fel. Titok,
hogyan kik, mikor és hogyan alkothatták ezeket.

Amerika első toronyházát, a Mesa Verde **Szikla-
palotát** a pueblo indiánok ősei, az **anaszázik** épí-
tették legalább kétezer hatszáz éve. A sziklák töké-
letesen rejtik a 200 helyiségből, templomból, szo-
bákból, raktárakból álló, csak kötélletrán megköze-
líthető erődítményt.

Kik írtak híres
indián-regényeket?

LÁSZLÓ NOÉMI AMERIKA

Legyen talán egy pisztoly.
Vágtázó vadlovak.

Mély szurdokok, kőszálak,
puszták és sós tavak.

Legyen egy éji vándor,
ütött-kopott köpenyben.
Legyen kaland, szabadság,
veszély – három az egyben.

Legyen harc is, esetleg
győzzön a becsület,
és nyerje el jutalmát
a jó, amíg lehet.

Legyen világraszóló,
boldog lakodalom,
higgyük, hogy létezik még
földi paradicsom,

a felhőkarcolók közt,
a fényes áradatban,
ahol a nevetés
vize apadhatatlan –

ahol kirakatokba
szorítják az eget,
és minden fordulónál
egy angyal integet.

aranylázukban elűzték az indiánokat ősi területeikről, lemészárolták vagy rezervátumokba kényszerítették őket.

Hogy mentsék bűneiket, vadnak és pogánynak mutatták be az indiánokat, és betolakodó létükre csak 1924 óta adnak állampolgárságot saját hazájában az őslakos közösségnek.

Szokásaikat üldözték, de **Ülő Bika** és Geronimo utódai ma ismét nyaranta összegyűlnek a prérin, felállítják bölénybőr sátraikat, a tipiket, felöltik törzsi, harci jelképeiket, és ősi táncukkal próbálják visszavarázsolni régi világukat.

Hogy hívják az
indián fokost,
a bőrbocskort?

A **békepipát** a családfő gyűjtja meg, és a nap járását követve, szárral előre adja körbe.

A **tipi** ajtaja beszédes: ha felhajtják, szinte hívja a vendéget, ha leengedik, megálljt parancsol az érkezőnek. Az ételből nem illik meghagyni, sőt a vendég a tányért, a kést is magával szokta vinni.

Lovas nép! A dakota indiánok titokzatos, varázslatos kutyának nevezik a lovat. A prérilő finom fakérget és kövér fűvet evett, veszély közeledtén felébresztette gazdáját, ha kellett, meg is védte. A halott indiánt lovával temették el.

Oly búsan dalolnak a négerek, és messze viszi a Mississippi daluk... Amerika másik nagy áldozata a néger közösség.

Őseiket Afrikából hurcolták ide, és rabszolgaként dolgoztatták főleg a déli államok gyapot-, kávé- és dohányültetvényein. Felszabadításukért vívtak Abraham Lincoln elnöksége idején az északi államok testvérháborút Dél ellen. 1865-ben Dél elesett, és végre a „szabadság és a demokrácia hazájában” is eltörölték a rabszolgaságot.

A négereknek vérükben van a ritmus, a tánc. Afrikai népzenejükből született a **dzsessz**, melynek hazája **New Orleans**, legnagyobb művészei pedig máig is négerek.

Michael Jackson is néger családjától örökölte tehetségét, de öncsonkító műtétek sorával igyekszik fehérnek hazudni magát.

Az Amerikai Egyesült Államok olvasztótégely: angol, ír, holland, francia,

lengyel, olasz, újabban latin-amerikai, kínai és más ázsiai telepések népesítették be. Hivatalos nyelvvé az angol vált.

A XX. században az ígéret, a lehetőségek földjének tűnt Amerika. Üldözött vagy nyomorgó emberek milliói menekültek ide, köztük sok-sok magyar is.

Az Amerikai Egyesült Államok a világ **harmadik legnagyobb országa**. Partját keleten az Atlanti-, nyugaton a Csendes-óceán mossa. Alaszkában örök tél, Floridában örök nyár van, Arizona sivatagos, a partvidék, a folyóvölgyek termékei.

A hatalmas farmokon északon búzát, kukoricát, szójababot, cukorrépát, délen gyapotot, dohányt, földimogyorót termesztenek.

Gabonakivitele nagyobb, mint a föld összes többi országának együttvéve. De a világ első ipari termelője is, hiszen bőven van ásványi kincse, kőolaja, szene, vasa.

New York az Egyesült államok legnagyobb városa, legfontosabb kikötője, a világ egyik pénzügyi központja.

Az **Empire State Building** ma már nem a világ legmagasabb, de egyik legelegánsabb felhőkarcolója. 102 emeletére 1860 lépcsőfok vezet fel, melyen évente futóversenyt rendeznek. A legjobbak 20 perc alatt jutnak a csúcsra.

A **World Trade Center** ikertornyai a világgazdaság központjai voltak. 2001. szeptember 11-én terrortámadás semmisítette meg őket.

KÖRHINTA

LANGSTON HUGHES verse,
RAB ZSUZSA fordítása

Ezen a körhintán
van-e hely feketéknek?
Mister, úgy szeretnék felülni!
Minálunk, Délen
fehér mellé
fekete nem ülhet.
Délen a vonaton
külön kocsí van „Feketéknek”.
Az autóbuszban hátul a helyünk.
De itt a körhintán
hol a „hátul”?
Kérem, van-e lovacska
fekete kisgyerekeknek?

Mitől dőlt össze
a két irodaház?

Minden államnak saját kormánya, törvényei vannak. A hatalmas államszövetség **fővárosa Washington**. A **Capitolium** a kongresszus székhelye, a **Fehér Ház** az elnök rezidenciája. Itt dőlt el – legalábbis a XX. században – nemcsak az Egyesült Államoknak, hanem a világ nagy részének a sorsa.

Ki a mai
elnöke az
Egyesült
Államoknak?

A világ legmagasabb emlékműve **Saint Louisban** vasszivárványként szikrázik a napfényben. Alatta a Mississippi lapátkerekes gőzösei a múltat, a felhőkarcolók a jelent jelképezik.

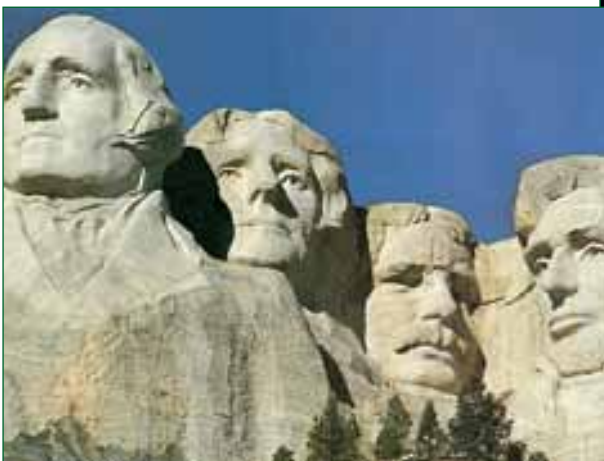
Nem repülő csészealj, hanem a **New Orleans-i stadion**, sportesemények, kongresszusok, vásárok, bálók, hangversenyek helyszíne. Ablaka nincs, szellőzését számítógépek biztosítják.

A floridai **Kennedy Űrközpont** a kisfiúk álma. Innen lőték ki a Holdra elsőként eljutó űrhajósokat is.

Kiről kapta nevét
a vidámpark?

A nyugdíjasok a szelíd éghajlat, a gyerekek a **Disney-park** miatt szeretik Floridát.

Legjobban helikopterről látható a Fekete-hegység szikláiba dinamittal, kalapáccsal és vésővel „faragott” **négy elnök-fej**: Washington, Jefferson, Rooseveltt és Lincoln 18 méteres portréja.

A **Nagy-Sóstó** sósnak sós, de már alig van vize. Hajdan 300 m mély volt, ma már csupán 5 méteres, és területe is egyre zsugorodik. Ebből a sókitermelőknek és az autóparnak van haszna. A lapos mederben tesztelik az új motorokat, és állítják fel a **sebességrekordokat**.

Texasról a kőolaj és a hatalmas farmok, ranch-ek jutnak eszünkbe.

A lovas marhapásztorok, cowboyok kalandos, kemény életét regények, filmek sora

mutatja be. A **rodeo** veszélyes férfijáték, ügyességi próba: lasszót dobnak, vadlovat ülnek meg, bikát tepernek le szarvánál fogva.

Las Vegas a mulatók és játéktértermek városa, felnőttjátéztér, a **szerencsejátékosok** legnagyobb találkozóhelye. Itt van a világ legnagyobb fényreklámbirodalma, legnagyobb szállodája, a 4000 szobás Excalibur.

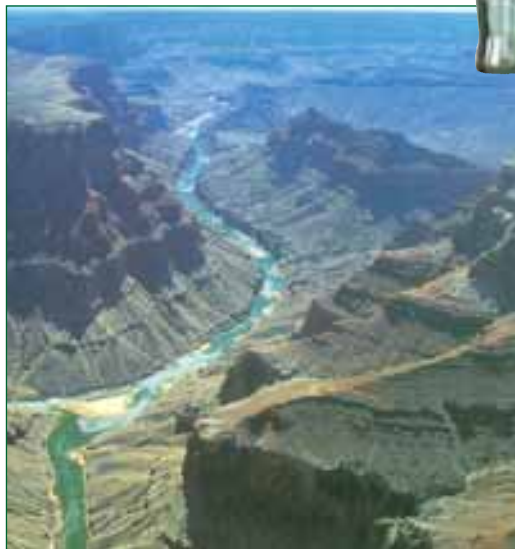
Kedvenc sportjuk a **base-ball**. Bottal ütik a labdát (vagy csak a nyomát), és óriási bőr „tenyérrel” igyekeznek elkapni.

Az első **Coca-Colát** Atlantában 1886-ban egy Pemberton nevű gyógyszerész keverte-kavarta, fejfájás ellen. Receptje persze titkos. A Coca-Cola-Mikulás alakja 1931 óta uralja az amerikai Karácsony-reklámokat.

Az arizonai **Grand Canyon** a világ leghosszabb, 350 km-es sziklaszorosa. A Colorado folyó „alkotása”. Tízmillió éve zúgva, rohanva mélyíti medrét az 1800 méter magas sziklafalak között. A színes kőzetrétegek olyanok, mint valami földtörténeti képeskönyv.

A **San Franciscó-i** öböl fölött ívelő **Golden Gate** híd közel 3 km hosszú, 70 m magas, így az óceáni köd a lábai körül gomolyog, és erős szélben bizony érezhetően kileng. Évente 190 000 liter festékkel védik a rozsdától.

A NAPPAL ÉS AZ ÉJSZAKA

Irokéz indián mese
DÖMÖTÖR TEKLA nyomán

Valaha régen a sündisznó volt az állatok vezére. Egyszer összehívta alattvalóit, s azt kérdezte tőlük:

– Hogyan szeretnétek: legyen mindig éjjel és sötét, vagy legyen mindig nappal és világos?

Az állatok sokáig vitatkoztak. Némelyek azt akarták, hogy mindig nappal legyen, és a nap süssön az égen; mások azt kívánták, hogy mindig éjszaka legyen, és a hold világítson. A mókus az éjszaka és nappal váltakozása mellett szavazott, de úgy, hogy heteken, hónapokon át nappal legyen, s csak rövid ideig éjszaka. Énekelni kezdett: *Éljen a fény, legyen minden fényes!* Közben a medve is énekelt: *Jöjjön az éj, legyen minden sötét!*

Amikor a mókus énekelni kezdett, a nap felröpült az égre, s piros fénnel felvirradt a hajnal. Az ellenfelek látták, hogy a mókus kívánsága teljesült, nagyon megharagudtak, és a medve rá akart rontani a mókusra. A mókus azonban szedte az irháját, és a medve nagy mancsa éppen csak megérintette a hátát, miközben egy fatörzsön levő odúba menekült.

Azóta az amerikai mókus hátán ott látszik a fekete medve nyoma. De a nappal és az éjszaka azóta is egymást váltja.

A NAP

EMILY DICKINSON verse
TÓTFALUSI ISTVÁN fordítása

Napkeltét, mondd, láttál-e már?
Előbb halvány szalag,
a torony ametisztben ég,
mókusként hír szalad;
majd hálósipkát old a hegy,
rákezd a csalogány,
s megilletődve mormolom:
„Ez már a nap talán.”

De hogy ment le? Csak azt tudom,
bíbor csíkot hagyott,
kis sárga lányok és fiúk
futkostak föl-le ott,
s elérve az ég túlfelet,
mely már sötétbe fúlt,
gyengéden levonták az est
redőnyét – alkonyult.

Lement a Nap, s nem nézte más,
csak egy madár meg én
voltunk jelen a nagy Király
győzelmi ünnepén.

Feljött a Nap, s nem látta más,
csak egy madár meg én
köszöntöttük a nagy Királyt
trónjának lépcsején.

A VADÁSZ ÉS A KUTYÁJA

Indián mese
MÉSZÖLY MIKLÓS nyomán

Réges-régen Amerika távoli sarkában élt egy indián egymagában. Senki társa nem volt, csak egy hatalmas kutyája.

Történt egyszer, hogy a kutyára bízta a kunyhóját, s ő maga vadászatra indult. Amint ment, mendegélt az erdőben, egy pompás burgonya-ültetvényt pillantott meg. Messze földön ő volt az egyetlen emberi lény, így hát fogalma sem volt, kié lehet a burgonya. „Bárcsak idetoppanna az ismeretlen, aki a földet műveli – gondolta, és elrejtőzött a bozótban.

És alighogy elbújt – hű társát, a kutyát látta közeledni! De nem őt kereste meg a bozótban – ahogy a vadász várta volna –, hanem az ültetvényt mellé futott, levetette a bundáját – és asszonnyá változott!

Estig szorgalmasan gyomlált, kapált, utána visszabújt a bundájába, és elindult hazafelé.

A vadász pedig a nyomában. De nagy ravaszul úgy tett, mintha semmit se vett volna észre. Másnap ismét meglátogatta az ültetvényt, s egy barlangot keresett magának, ahol az éjszakát is eltölthette. Tüzet rakott, és finom krumplit sütött magának.

Amikor a kutyát közeledni látta, lefeküdt a barlang bejárata előtt, s úgy tett, mintha aludna. A kutya levetette a bundáját, és munkához látott. A vadász nagy óvatosan odalopakodott a bundához, fölkapta a földről, és bevetette a tűzbe.

Így aztán a kutya asszony maradt most már végképp. Hozzáment a vadászhoz, s ahogy teltek-múltak az évek, annyi sok gyerekük, unokájuk született, mint krumpli a fészekben.

KISHÚGOM, A LÉGY

Indián dal, RAB ZSUZSA fordítása

Kishúgom, a légy repül, repül,
repül, cikáz hol itt, hol ott.
Kishúgom, a légy repül, repül,
szárnyán viszi a fényes napot.
Kishúgom, a légy repül, repül,
ahol megül, az az otthona.

SZILÁGYI TOSA KATALIN rajzai

Tudod-e, hogy milyen járművel érkezik a Mikulás és a Téliapó az amerikai gyermekekhez? Kari-bu vontatta szánon, ugyanis itt így hívják a rénszarvasokat. Karácsonykor világító, műanyagból készült, karibukat és hóembereket erősítenek a háztetőkre a gyermekek nagy örömeire.

Melyik a világ legnagyobb karácsonyfája? A kaliforniai Sierra Nevada természetvédelmi területein száz meg száz vén mamutfenyő él. A két legtermesebbet az amerikai polgárháború vezéreiről, Sherman és Grant tábornokról nevezték el: „Sherman” magasabb (82 m, körülete 18 m), koronája 15 m hosszú, csorba tuskében végződik. Göcsörtös, kissé „rosszindulatú”, akárcsak névadója, aki az amerikai polgárháború legkegyetlenebb tábornoka volt. „Grant” valamivel alacsonyabb, de dereka „szálfaegyenes”, pedig több, mint ezer telet megért. Lombozata mégis élénkzöld víz-esésként zuhog alá. Nem csoda hát, hogy amikor 1965-ben az akkori amerikai elnököt, Lyndon B. Johnstont felkérték, jelölje ki a „nemzet karácsonyfáját”, választása Grantra esett.

Mit esznek az amerikaiak karácsonykor? Pulykasültet. Nem mindenki tudja azonban, hogy házipulykánk őse, a vadpulyka ma is él az Egyesült Államok és Mexikó erdősegeiben. Innen terjedt el az egész világon.

Mi az Egyesült Államok címermadara? A fehérfejű rétisas. Ezt a méltóságteljes madarat minden gondoskodás és védelem ellenére a kipusztulás fenyegeti. Eltűnésének okai a klórtartalmú növényvédőszer, amelyeket nagy mennyiségben mutattak ki az eredménytelenül kotló sasok tojásaiban. Ezek a káros vegyszerek a növényekből a madár zsákmányaiba, azokkal pedig a rétisas szervezetébe jutnak.

Melyik Észak-Amerika legnagyobb ragadozó emlőse? A mi barnamedvének rokona, a

BITAY ÉVA

AMERIKA

grizzli 2,5 m hosszú, súlya 450 kg, karma 10 cm-es. Észak-Amerika valamennyi indián törzsénél a grizzlikarmokból vagy fogakból készült lánc jelentette a legnagyobb tekintélyt. Csak olyan indián viselhette ugyanis, aki saját erejével és bátorságával szerezte meg.

Mire vadásztak az indiánok? Bölényre, amelyek milliószám lelegésztek az amerikai prérin. Az indiánok a bölény minden porcikáját felhasználták: húsa a felnőttek, agya a gyermekek tápláléka volt, bőréből sátor, nyelvéből dörzskefe, inából kötél készült. Mindig csak annyit ejtettek el ebből a nagytestű patásállatból, amennyire életük fenntartásához szükségük volt. A fehér ember löfegyverével aztán olyan pusztítást végzett a bölények között, hogy ma már csak a természetvédelmi területeken élnek.

KISKÓPÉ

1. Egyeztesd a betűket a számokkal! 2. Ezek közül a fenyők közül melyik hullatja a leveleit?

A – vörösfenyő; B – lucfenyő; C – erdei fenyő; D – jegenyefenyő;

Októberi megfejtés:
kacsacsőrű emlős.

Nyertesek: a csíkszentdomokosi II. A; a kárásztelki IV.; a szászcsávási III. osztály; a szentmihályi kisiskolások.

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

NAPSUGAR

Márványozás

Ha az osztály összepótol, és valamelyik hobbi-üzletből beszerzitek a szükséges anyagokat, márványozó technikával egyedi díszeket készíthettek.

A márványozó porral készítesétek el a keményítőös fűrdőt, majd csepegtessetek bele a festékből. Hurkapálcával formázzátok a festékfoltokat az edényben. Óvatosan helyezzék a tárgyat a márványozó festék tetejére, majd mártsátok bele. Kiemelés után öblítsétek le vízzel.

Karácsonyfadísz

A hobbi-boltokban kapható vesszőlabdák ezüst vagy aranyfestékkel, de természetes színükben is ízléses karácsonyi díszek

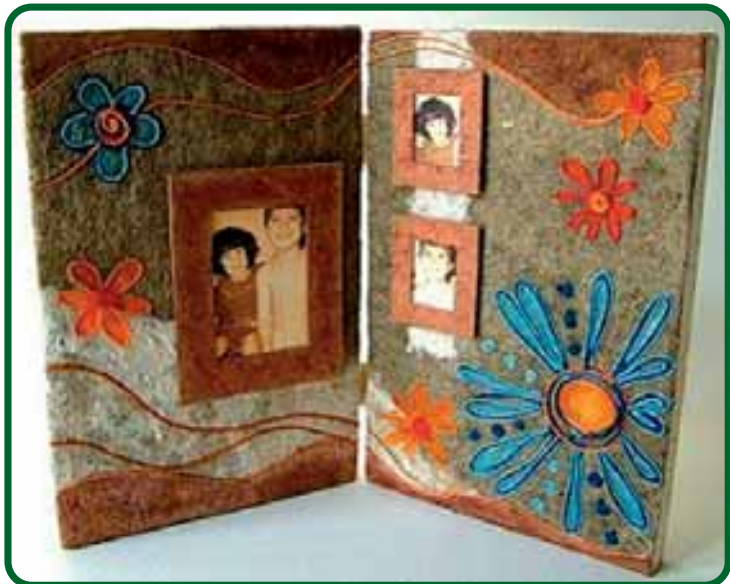
Album

Amerikában Scrapbooknak nevezik ezt az igen kedvelt technikát, mely jóval több, mint fényképeink albumba rendezése. Ilyen módszerrel készíthetünk üdvözlőkártyát ajándékkísérő címkét, díszcsomagolást. A legfontosabb, hogy az alkotásunk egyéni és ízléses legyen. Kedvenc fotóinkat lapokra, táblákra vagy albumokba ragasztjuk, különböző papírokkal, zsinórokkal, szárított fűvel,

virággal, gyöngyszemekkel, idézetekkel, apró emlékekkel díszítjük.

Először tervezd meg a felületet, és rajzold meg a minták körvonalát.

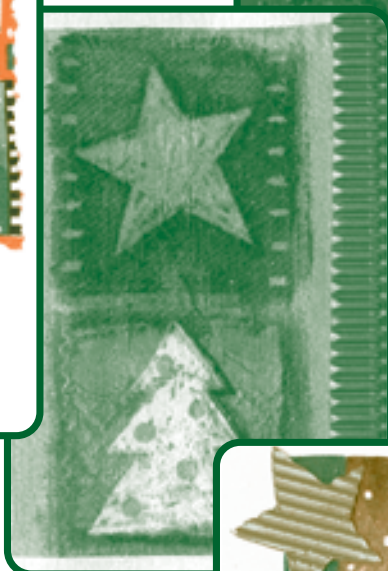
Jó munkát, türelmet!

A HOBBYMŰVÉSZ ötletei alapján
www.hobbymuvesz.hu

Szalvétás üdvözlét

Amerikában is népszerű módszerrel készítettek üdvözlétet a kézdivásárhelyi Petőfi Sándor Iskola tavalyi IV. E osztályának tanulói és a magyarberkeszi kisiskolások. A mintás szalvéta felső rétegének egy kiválasztott részletét híg ragasztóval, ecsettel óvatosan rögzítették a karton alaphoz. Az arany hullámpapírt édességes-dobozból vágták ki.

MIHÁLYI MOLNÁR LÁSZLÓ

KARÁCSONY

Először a csillag,
először a fény,
először a lélek
a Mindenség egén.
Majd eljön az ember
az új kor reggelén,
a felkelő napban
ébredő remény.

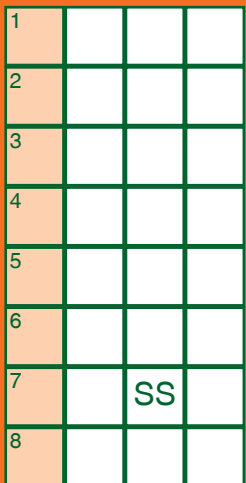
Először a jóslat,
először az ég,
azután a pásztor
s végeztül a nép.
Ringó pici gyermek,
síró kicsi bárány,
szerető szemében
megváltó szivárvány.

Angyalka

A csíkmenasági gyerekek négybe hajtott tortapapírból készítették a ruháját, színes papírból a szárnyát, arany csokipapírból a glóriáját.

① Fényes Andreea Anita, Szatmárnémeti:

1. Kétszer tíz 2. Órajavító mester
3. Becézett Péter 4. Szürke rágcsáló
5. Nem élő 6. Sötétedő napszak 7. Nem gyors 8. Év, angolul

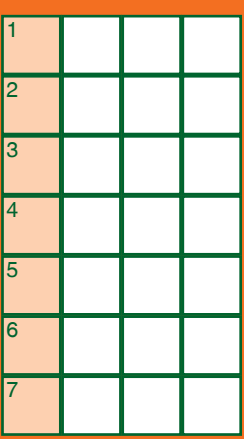

TALÁLD KI!

Decemberrel-ünneppel kapcsolatos mindegyik rejtvény megfejtése.

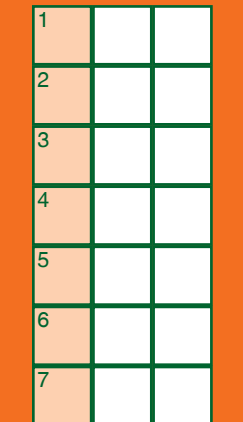
② Fosztó Pál, Erdőfüle:

1. Tata párja 2. Nem hamis 3. Becézett Katalin 4. Kutya teszi 5. Háziszárnyas 6. Alvás közben látjuk 7. Tejtermék

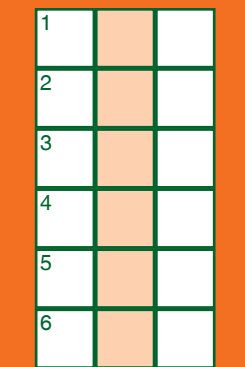
③ Kubinyi Regina Alexandra, Szatmárnémeti:

1. Ezt mondjuk, ha fáj valami 2. Gondolkodunk vele 3. Lárma 4. Puha a végén! 5. Ragadozó madár 6. Egzszín 7. Egyik szülő

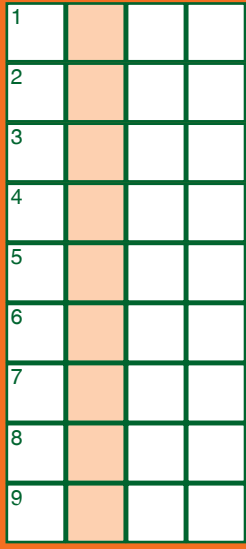
④ Szőcs Magdolna, Erdőfüle:

1. Kenhető tejtermék 2. Kezével jelez 3. Fekvőbútor 4. Lóbiztató szó 5. Jobb ellentéte 6. Nem ül

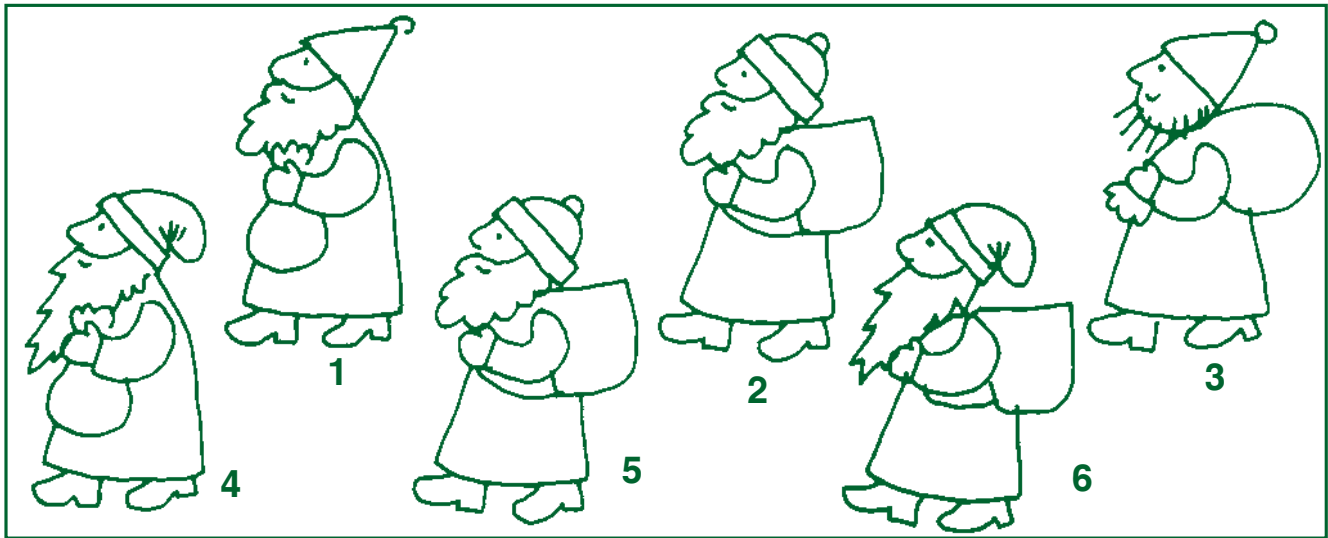

⑤ Bándi Júlia, Maczkos Szende, Varga Réka, Erdőfüle:

1. Nagyon szeretne 2. Túvel, cérnával dolgozik 3. Gabonát betakarít 4. Lakóépülete 5. Végül macskó! 6. Puszi 7. Éjjel látható égítést 8. Dal 9. Fűrge állat

⑥ Társítsd a Mikulásokat úgy, hogy a párjuk szakálla, sapkája és puttonya különböző legyen!

NOVEMBERI MEGFEJTÉSEK

1. november
2. világítás
3. tölklámpa 4. mátyásmadár
5. ...szórakozáson jár az eszed?

⑦ Keresd meg a két rajz közti öt különbséget!

A JÓ PAJTÁS nyomán

 Fekete Renáta rajza															Pépvég!		Tudást szerez		T		Zúrzavar		K		Ajzó		I		RÁKTA		R		Nem régi		Ú		Lóedel		A		Laos közepel		Német László		M	
Olasz pénznem		RIGA				Mely tárgyat?		Római 5-ös		Ésszerűség Táncfajta (TARAN- TELLA)		Becézett Nóra				Vonat útja		KAE		Vezetékes busz		Keresztül- dobó						ÁVALA		Ínvég!																
L						Régi űrménték		Igen, németül Nagy Marika		El!		Tolni kezd!		Láda elejel		Eleinte letol!		Esz- tendje		Juttat		Római 50																								
Ringatni kezd!								Színlel		E!		Kérdő- szócska		A felsőfok jele		Névelő		Továtűnik		Kévert lábl!				Hangtalan talaj!																						
Rágó- szervünk								Em!		Tolni kezd!				TY				R!																												
F								Em!																																						
S																																														

LEVELEZŐ

Bukarestben jártunk.

Ott is vannak olvasóink, mégpedig az Ady Endre Líceum óvodásai és I-IV. osztályosai. Énekeltek, verset mondtak, rajzoltak, és vilámgyorsan megoldották a Napsugár-vetélkedő feladatait. Igazi végvári Szívárvány- és Napsugár-vitézek a bukaresti magyar gyerekek.

„Ez az első Napsugaram, és nagyon tetszik.” Örömmel köszöntjük családjukban a Napsugár új olvasóit: a rugonfalvi **Vári Kingát**, a székelykálai **Dénesi Leventét**, a **csíkközmási** III. osztályt, a **marosvásárhelyi** Bolyai Líceum II., III., a **szatmárnémeti** Hám János Iskolaközpont III., a **csíkszeredai** Petőfi Sándor Általános Iskola II. B osztályát.

A **csíkmenasági** negyedikesek és a **székelyudvarhelyi** Bethlen Gábor Iskola IV. A osztálya örül annak, hogy Kószabósza ismét útnak indult. „Nagyon megörültünk az új tanévben Kószabószáznak, hiszen földrajzórán segítségünkre van, és mindannyian szeretünk utazni.”

Én is nagy költöző vagyok. Tordán születtem, Kolozsvárra majd Margittára költöztem, innen Buchinghambe (Anglia) majd Grove-ba (Anglia), majd vissza Margittára, és végül Nagybányára.

Kovács Tamás, Nagybánya

Áldott Karácsonyt kívánunk minden olvasónknak és hűséges levelezőnknek: **Pál Rudolf**, Zilah; **Illés Csaba**, Csíkmadaras; **Kémenes Anna**, Kézdivásárhely; **Dezső Tamás**, Dinka Nándor, Brassó; **Fejér Zsuzsa**, **Ferencz-Deák Botond** és **Bíborka**, Gelence; **Ianoș Abigél**, Szatmárnémeti; **Farkas István** és **Loránd**, Egrestő; **Kolozsi Izabella**, **Szász-Bacsó Dániel**, Négyfalu; **Vitos Zita**, Csíkszereda; **Meleg Emőke**, Józsa Erika, Erdőszentgyörgy; **Derzsi Kriszta**, Gál Tímea, Sepsiszentgyörgy; **Dalaczi Szilárd**, Szentmáté; **Huszár Hunor**, Székelymogyorós; **Kelemen Kriszta**, **Tekeres Barbara**, Parajd; **Major Ágnes**, **Lukács Orsolya**, Székelyudvarhely; **Vári Kinga**, Rugonfalva; **Varga Tímea**, **Boga Biborka**, Erdőfüle; **Lavrincsek Dániel**, Egri; **Bogya Benjámín**, Nagybánya; **Vicsai Mária**, Monó; **Szigeti Szilvia**, Tasnád; **Székely Ádám**, Csíkszentdomokos; **Mali**

XIV. József Attila Mese-, Vers- és Novellaíró Pályázat –

Kárpát-medencei 7-18 éves magyar gyermekeknek.

A pályaművek témája kötetlen. Terjedelem: legfeljebb 3 gépelt oldal, 5 példányban.

Beküldési határidő: **2008. január 11.**

A legjobb alkotásokat értékes díjakkal jutalmazzák, és önálló kötetben is megjelentetik.

Cím: Oladi ÁMK Könyvtára, 9700 Szombathely, Simon I. u. 4. tel.: 0036-94/509-380

További felvilágosítást a www.omk.nyugat.hu vagy omkkonyvtar@gmail.com címen nyújtanak.

Molnár Brigitta, Nagyvárad

Imre, Vámfalu; a **zilahi** S. Bănuțiu Iskola III. és IV. D; a **nagykárolyi** 3-as Iskola III. D; a **szatmárnémeti** Művészeti Líceum III. és IV. B, a Hám János Iskolaközpont III., IV., a Bălcescu-Petőfi Iskola II. és III. C; a **nagyvárad** G. Coșbuc IV. C, az A. Mureșanu Iskola III. C, a 11-es Iskola III. B; a **gyergyószentmihályi** Vaskertes Iskola IV. A és B, a Fogarassy Mihály Iskola III. A; a **csíkszeredai** József Attila Iskola III. A; a **székelyudvarhelyi** Orbán Balázs Iskola III. A; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Iskola II. E; a **kolozsvári** I. Creangă Iskola IV. B; a **marosvásárhelyi** M. Viteazul Gimnázium II. E, II. F, III. D, IV. D, a Bolyai Farkas Líceum II., III., IV.; a **szászrégeni** A. Maior Iskola III. és IV. B; a **tordai** T. Mureșanu Iskola III. D osztálya; a **szalárdi** II. B és IV. C; a **gyergyóalfalvi** II. és IV. B; a **nyárádszeredai** III. B; az **etédi** III.; a **barátosi** IV.; a **csíkmadarasi** IV.; a **csíkszentdomokosi** II. A; a **szilágysomlyói** IV. A és B osztály.

FIGYELEM!

➡ A Napsugár-bélyegeket ne küldjétek be havonta, csak majd áprilisban, a gyűjtőlapon!

➡ A rejtvényeknek csak a megfejtését küldjétek be, ne emeljétek ki a középső lapokat, ne vágjátok ki a rejtvényt!

➡ Az osztály közös munkáját egy borítékban, összesítve küldjétek el.

Októberi „lila” megfejtések: *teve, sivatagi róka, ugróégér, nyúlgyík, skorpió, csörgőkígyó, üregi bagoly, pekari, vörös hiúz, futókakukk, kaktusz, napvirág, agávė, mesquite cserje; természetvár; puhatestű tengeri állatok; rab, fogoly, elítelt, börtöntöltelék, a pápuák Új-Guineában, a maorik Új-Zélandon élnek.*
Könyvjutalmat nyertek: **Firtos Norbert**, Székelykeresztúr; a **mezőpaniti** III. B osztály; a **székelyudvarhelyi** Orbán Balázs Iskola III. A; a **kolozsvári** O. Goga Iskola III. C osztálya.

Könyvmoly

Az *Árvácska* című regény, amit *Móricz Zsigmond* írt, szomorú és komoly is. **Balázs Judith, Székelyudvarhely**

Ajánlom *Tom Sawyer kalandjait*. *Mark Twain* írta, vicces meg izgalmas is. **Deák Hunor, Gyergyószentmiklós**

Vélemények *J. K. Rowling Harry Potter* könyveiről:

Félelmetes és izgalmas. Meg lehet tanulni, hogy gondolkozunk, és csak utána cselekedünk.

Lepedus Orsolya, Szatmárnémeti

Nekem nagyon megtetszett. Remélem, ti is elolvassátok.

Máthé István, Marosvásárhely

Érdekes és varázslatos.

Fülöp Boróka Boglárka, Maroskeresztúr

TESTVÉREK KUCKÓJA

Anita 7 éves. Szoktunk játszani, tévézni, olvasni és rosszakodni is. Néha idegesítő, de aztán elkezdünk nevetni, és játszunk tovább.

Sztojka Melissza, Székelyudvarhely

Két fiútestvérem van. Cătălin 9 éves, Tamáska most töltötte a két évet. Nagyon szeretem őket. Egyszer-egyszer veszekedünk, de mindig kibékülünk. Örülök, hogy ilyen jó testvéreim vannak.

Fechitá Lujza Mária, Gyulafehérvár

Roland 3 éves. Nagyon csintalan és mozgékony. Amikor olvasok, el akarja venni a könyvet. Amikor focizok, ő is focizni akar. Sokat játszunk és hancúrozunk.

Dezső Tamás, Brassó

A kistestvérem, Dávid 2 és fél éves. Megtanítottam focizni, meg fogom tanítani úszni, illedelmesen viselkedni és szépen beszélni. Jó, hogy van testvérem.

Nemes Roland, Kolozsvár

A testvérem 20 éves. Szeret tanulni, most már egyetemen van. Szoktunk zenét hallgatni, társasjátékozni és számítógépen játszani. Minden hónapban hazajön, de telefonon is szoktunk beszélni. Jó, ha van egy testvéred!

György István, Szentegyháza

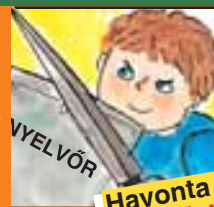
Van nekem egy kicsi húgom, Sokat kell még tanulgasson. Azt mondtam, ha itt a hó, Eljön majd a Télapó.

Lehullott az első hó, Azt hitte, hogy Télapó. Mondtam neki: ez csak hó, Később jön a Télapó.

Mátyus Henrietta

Kulcsár Melinda, Szászrégen

Szólj, szám!

1. Sportot űz belőle.

Mit jelent ez a szólás?

Gyűjtsetek minél több, a sport világából származó szólást, átvitt értelmű kifejezést!

2. Javítsátok ki a 20 helyesírási hibát az alábbi mondatokban.

A szelid dino a hínárosban megígészte az ijászt.

A bibircsokos detektív a kíváncsi mojirtókkal civódot.

Az ingyenc Alíz a birsajtal és a fasírozottal bibelődik.

A pénsovár szolista buzgón lottozott.

3. Bizonyítsátok mondatalkotással, hogy a következő szavak mást jelentenek egybeírva és különírva:

**kétszínű – két színű,
földalatti, madárlátta,
rosszmájú, helybenhagy**

Októberi megfejtések: 1. *fiúcska, legényke, öcsi, öcskös, legény, fiatalember, ifjú, fiatalúr, házasulandó, vőlegény, ember, gazda, a házu ra, a teremtés koronája, családapa, tekintetes~, nagyságos~, tisztelendő úr, öreg, vénember, agg, aggastyán, csóró, pasas, hapsi...* 2. *kapu, alul, tanul, gyalul, falu, falú, tanú, gyanú, agyú; eskü, felül, belül, kerül, csepül, csepű, tetű, testű, seprű, ;* 3. *É-des-a-nya többnyi-re megy-gyel ké-nyez-tet-te And-rist. Ha meg-ér-ted, köny-nyeb-ben meg-jegy-zed a szabályt. A ma-gá-nyos egy-a-ránt egye-dül van ott-hon és a tö-meg-ben.* **Nyertesek:** **Tiron Ábel**, Csíkszereda; **a gyergyószentmiklósi Kós Károly Iskola III. A;** **a nagyváradai A. Mureșanu Iskola III. C;** **a marosvásárhelyi Bolyai Líceum III. osztálya.**

Itt születtem

Ittatok valaha bivalytejet? Mérán megkóstolhatjátok, s azt is megtudjátok, mit mérnek juh-méréskor. A juh súlyát? A hosz-szát? Vagy talán valami mást? Januárban Mérába vezet utunk.

Kovászna „fecske”-távtlatból

Kovászna Orbaiszék központja, Sepsiszentgyörgy és Kézdivásárhely után Háromszék megye harmadik legnagyobb városa. A Kárpát-könyökben fekszik, 560 méter magasan a tenger szintje fölött. Természeti környezetéről Hankó Vilmos, a múlt század híres tudósa így vall: „A város egyik szélén síkság, a másik szélén erdővel borított hegyek. Gyönyörű vidék, az alföld nyílt derűjével s a hegység fenségének összhangjával. A havasok közé mélyen felnyúló völgyéből a Kovászna vize törtet le hangos csattogással. A tiszta vizű patak a várost hosszában kétfelé szeli.”

A város első írásos említése 1548-ból származik. Neve szláv eredetű: kvaszna=savanyú, a nagy bőségben feltörő savanyú borvizekre utal. Mi nem üzletben vesszük az ásványvizet, hiszen sok ház udvarán a kerek kútban is borvíz pezseg.

1882-ben a trieszti világkiállításon a kovásznai Horgász-forrás ásványvize aranyérmet nyert. De Kovászna nemcsak az ezer borvíz városa, hanem Európa leggazdagabb széndioxid-forrásainak hazája is. Több ház pincéje családi mofetta is lehetne, mert gyógyító, de az óvatlanok számára gyilkos gáz szivárog belőle.

Kovászna a XVIII. században lépett a fürdőhelyek sorába. A fürdők mellett számos gőzlő (mofetta) és gyógyszálló szolgálja az ideseregő betegek gyógyítását.

„A piac közepén rotyog a világ uniku-ma: az öt négyzetméteres vulkáni lyuk iszaphányó vizével – írja Ignác Rózsa. – A Pokolsár örökké zúg, fortyog”... mert a mélyből feltörő borvizet és talajvizet a gáz örvénylő, forrongó állapotban tartja. A XIX. században többször is kitört.

A Pokolsár mérgesen fortyog

Büszkeségünk a Sikló és a Tündérvölgy

Jelentős a Miske-hegy meredek csúcsán (935 m) található várrom, ahol Tündér Ilona „mérhetetlen kincse” volt elrejtve. A monda szerint ezt a várat Bálványosvárral egy aranyhíd kötötte össze, amelyen Tündér Ilona átsétált. Ennek a mondának lehetséges alapját az képezhette, hogy Bálványos-Hatolyka-Kovácsna mentén geológiai törésvonal van, amely széndioxid kigőzölgéseivel és borvizeivel valóban „hidat” képez Bálványos és Kovácsna között.

Az erdőkitermelés, a fűrészmalomok fontos megélhetési forrásai voltak a vidék lakóinak.

Az 1886-ban épített Sikló a világ egyik műszaki ritkasága: 1260 méter hosszú, 330 méteres szintkülönbségű, meredek sínpár. Ezen gördültek le a farönkkel megrakott kocsik. A drótkötél felső végéhez a megrakott, az alsó végéhez az üres kocsit erősítették. A tele kocsi súlya húzta felfelé az üres kocsit.

Városunk a XX. században jelentős személyiségekkel gyarapította a magyar kultúra arcképcsarnokát: Ignác Rózsa, író és színésznő, Zágoni Attila, író, Gazdáné Olosz Ella, textilművész, Fábíán Ernő, költő.

A Kovácsnához tartozó Körösön született Körösi Csoma Sándorról iskolát és Közművelődési Egyesületet is neveztek el. A központi parkban szobor őrzi emlékét.

Négy éven át sikeresen versenyeztünk, szerepeltünk

**Összeállította
Asztalos Erzsébet tanító néni
és a tavalyi IV. B osztály**

Szívesen és szép eredménnyel veszünk részt szavaló, mesemondó, mesevetélkedő, matematika, népdal és anyanyelvi versenyeken.

Bélyeggyűjteményünkkel tavaly a Napsugártól a marosvásárhelyi állatkertbe szóló belépőt nyertünk.

Ignác Rózsa író és színésznő

SZÖTT, HÍMZETT TÖRTÉNELMÜNK

A Székelyföld viselete

A délkelet-erdélyi székelyek 1848-ig határőrkatonák voltak. Kötelességeik közé tartozott a saját felszerelésükről való gondoskodás. A szegényebbeknek, a *gyalogosoknak* csak fegyverzetre meg egyenruhára futotta, a módosabb, *huszárendű* vagy *lófő* székelyeknek háttaslóra is. A legrangosabb *primórok* több lovaskatonát állítottak ki. Szolgálatukért valamennyien szabadságot, nemesi kiváltságokat élveztek.

A székely férfiviselet e katonai múlt emléket őriz. A rövid, betűrt *ing* és csinosan testre szoruló *posztóharisnya* akkoriban nemesi, katonás viseletnek számított, míg a jobbágys-

Erdélyszerte hosszú, kieresztett inggel takarták el bővebb nadrágjukat. Zsinóros ruhadísz, *vitézkötés* is csak a szabad embereket illette meg. A harisnya és a *zeke* (rövid vagy hosszú posztókabát) a viselő katonai rangjának és az ünnepi vagy hétköznapi alkalomnak megfelelően piros, kék, fehér vagy szürke posztóból készült, és szabása is eszerint különbözött. A zsinórozás színe azt jelezte, melyik ezredhez tartozik viselője. Később a fehér vagy szürke harisnyáról és zsinórjáról már a lakóhelyre lehetett következtetni: Csíkban piros, Háromszéken fekete, Udvarhelyszéken szélesebb fekete, Marosszéken kék, Sóvidéken zöld színű volt a sujtás. A *bakancs* vagy *csizma* szintén rangot jelzett, a jobbágys-
ugyanis bocskorban jártak.

szon (*katona*)inggel viselték. A szőttest *fejtőnek* nevezett színes, sodratlan pamutfonalból házilag szőtték. Csíkban és Gyergyóban a tömöttebb, csíkos *egyszőttest* kedvelték, Háromszéken a két különböző színű fonal sodratából szőtt, vékonyabb, *rázott* és *felleget* csíkos *kettősvásznat*, Marosszéken a nagykokkásat, Udvarhelyszéken pedig a magában mintás *nyüstös* szőttest. A női felsőruha színét elsősorban a viselő életkora befolyásolta: a pirosat fokozatosan zölddel, kékkel, barnával majd feketével cserélték fel. A gyergyói rokolya kék csíkjának szélessége, Mária színeként, a vallási buzgóság jele volt, míg a barna csík a viselő földbirtokának nagyságára utalt. A csíki katolikusok *farsangi rokolyáj*át piros csíkok élénkítették. *Bőjti rokolyájukból* ez a szín hiányzott.

A székely viselet kihangsúlyozza az emberi test arányos, szép vonalait, viselőinek méltóságát, életszeretetét. A székely-magyarság legfőbb értékeinek: a szorgalomnak, a helytállásnak, megmaradásnak és mértéktartó művészi érzéknek a kifejezője.

BERNÁD ILONA

Gyógyító ima, gyógyító hit

GYÓGYÍTÓ HAGYOMÁNYUNK

Kedves gyerekek! Jön a a tél, a hó, az örömök ideje, a Karácsony, a szeretet ünnepe, a vakáció, a pihenés, a kikapcsolódás. De előtte négy hét várakozás teszi próbára akaraterőnket. Advent a befele figyelés, a testi, lelki fegyelem időszaka. Ahhoz, hogy egészségünket megőrizzük, időnként meg kell újítanunk testünket, lelkünket. Ennek egyik lehetősége a karácsonyi böjt, a hús nélküli tisztító diéta, az imádság, és a másokért áldozatot hozó ünnepre készülés.

Esténként, mielőtt álomra hajtanátok a fejeteket, s elbúcsúznátok szüleitektől, bizonyára ti is kéritek a Jóistent, hogy vigyázzon rátok éjszaka: „*Én Istenem, Jóistenem, becsukódik már a szemem, de a tied nyitva, Atyám, amíg alszom, vigyázz reám!*” Akkor is imádkozunk, amikor asztalhoz ülünk, hogy elfogyaszszuk táplálékunkat: „*Aki ételt, italt adott, annak neve legyen áldott, Ámen.*” Az ámen azt jelenti: *Úgy legyen!* Mint ahogy azt is mondjuk: „*Legyen meg a te akaratom!*” Persze a Jóisten akarata nem mindig esik egybe a miénkkel, hiszen mi földi eszünkkel nem mindig ismerjük fel, hogy valójában mi jó nekünk. Nagyanyáink keresztet vetettek a kenyérre: „*Istenem, áldd meg, szenteld meg szegény ember kenyerét!*”, s csak azután szelték meg. És hittek abban, hogy a Jóisten meg is áldja azt, és „a mi mindennapi kenyerünket” meg fogja adni ezután is.

Ti hogy
hívjátok, mire
használjátok?

Menta

A mai emberek, akik bele vannak fásulva az élet ezer és ezer nehézségébe, sokszor elfeledkeznek ezekről az Istennel való beszélgetés-lehetőségekről, az étkezés és lefekvés előtti könnyörgésekről. De ha betegek, vagy nagy baj szakadt rájuk, még ezek a feledékenyek is elkezdene fohászkodni: „*Édes jó Istenem, segíts meg! Édes jó Istenem, szabadíts meg a fájdalomtól! Drága jó Istenem, gyógyíts meg!*”

Bizonyára ti is rebegettetek ilyen imádságokat, s talán gondoltatok arra, hogy a Jóistenhez szóló fohászkodások valóban felszáll az égbe. És aki erősen imádkozik, s erősen hisz abban, hogy meg fog gyógyulni, és újra szaladgálhat a társai között, meg is fog gyógyulni.

Mert az Imának, a Hitnek gyógyító ereje van. Akiért imádkoznak, és aki hiszi, hogy a Jóisten megsegíti, meggyógyítja, az hamarabb is gyógyul, mint a hitetlenek. És ezt tudják szüleink, nagyszüleink, akik gyógyítanak minket. Tudják a népi gyógyítók, a füvesek, a masszírozók, de tudják az orvosok is. Egy súlyos betegségen és műtéten átesett mohácsi bácsi mesélte: „*Egyszer azt mondja nekem az orvosom: Tudja, én látom, hogy maga sokkal gyorsabban gyógyul, mint a többi beteg. És megmondom, miért. Mert magának nagyon mély hite van! Nagy gyakorlatom van, 15 éve tudom, akiknek erős hitük van, azok sokkalta gyorsabban gyógyulnak!*”

Októberi megfajtás: a palástfű sebre, a fillérfű vagy lizike, a masszázs, csontkovácsolás, taposás ficamra, rándulásra jó. **Nyertesek:** **Teleki Botond**, Gyergyószentmiklós; **Kolozsi Izabella**, Négyfalu; a **zilahi** I. Maniu Iskola III. B; a **marosvásárhelyi** M. Viteazul Gimnázium III. D osztálya.

BERSZÁN ISTVÁN

VIGYÁZZ A NYOMOKRA!

Megindultam a medvenyomon a hóesésben.

„Ha három nap és három éjjel kell is men-
nem – gondoltam – látni akarom, hol lakik az
erdő nagysubájú bölcse.”

Megülte a fákat a Karácsonyra kapott patyo-
lat hóbunda, s láthatatlan angyalmackók rak-
ták szaporán egymásután pehelymancsaikat.

Nem volt könnyű eldöntennem, hogy merre
is tartsak. Ha Bundafüles nemrég indult el ott-
honról, és csak a titokzatosan hosszú vándor-
útja végén tér haza, akkor jobb visszafele in-
dulnom el a nyomokon. De az is lehet, hogy
már régóta úton van, s most barlangi mohaá-
gya felé tart éppen.

Végül arra vettem az irányt, amerre ő. Ti-
tokban nem is a barlangjára voltam kíváncsi,
hanem találkozni akartam azzal, akit az embe-
rek inkább elkerülnek, és annyi rosszat beszél-
nek róla, hogy szinte féltem, amint egyre
messzebb és messzebb jutottam a kiismerhe-
tetlen rengetegben. De minthogy ott szeretek
a legjobban bolyongani, hamar legyőzte kíván-
csiságom a félelmet, s állt a magammal kötött
alku: három nap és három éjjel...

Már nem tudtam, merre járok. Azon tűnőd-
tem, hogy vajon még mindig a Dél-Hargita vi-
déken vagyok-e valahol Mitács és Ángyélika
között, vagy mint az elvarázsolt erdőbe érkező
vándor a mesében, már egészen másféle tája-
kon barangolok.

Egy odvas fánál pillantottam meg a Rókát.

– Szerencséd, hogy rám találtál – mondta
köszönés helyett. – Hallgass a tanácsomra: so-
se tudja senki, hogy mit gondolsz, különben
pórul jársz.

– Ki tudhatná, hogy mit gondolsz? – kér-
deztem.

– Egy másik róka, aki nálam is ravaszabb –
felelte hunyorogva, s eltűnt az erdőben.

Nem követtem a nyomait, arra tartottam,
amerre Bundafüles.

Másnap egy sűrűbe vágott csapás torko-
latánál találkoztam a Csapdával.

– Szerencséd, hogy megláttál – mondta, s
csattogtatta vasfogait. – Hallgass a tanácsom-
ra: sose higgy másoknak, míg próbára nem te-
szed őket, különben pórul jársz.

– Te kinek nem hiszel? – kérdeztem.

– A többi csapdának, akik nálam is veszé-
lyesebbek.

Azzal szétnyitotta a száját, és besüppedt a
hóba.

Nem léptem oda, tovább mentem a medve-
nyomokon.

Harmadnap a Kakukkal találkoztam. Egy
száraz fenyőágon ült, és ő is azt mondta:

– Szerencséd, hogy rám találtál. Hallgass a
tanácsomra: amíg raknak fészket mások, te ne
fáraszd magad. Különben könnyen megeshet,
hogy idegennek építed, amit magadnak szán-
tál.

– Ki az az idegen? – kérdeztem.

– Egy másik kakukk, aki nálamnál is na-
gyobb tolvaj – kiáltotta, és elrepült.

Nem néztem utána, folytattam az utam, amerre a széles mancsok mutatták az irányt.

Mikor a harmadik éjszaka köpönyegét kezdte hasogatni a hajnal, éppen ott értem utol Bundafülest, ahonnan titokzatosan hosszú vándorútjára elindult.

A barlang bejáratánál mohás kőlocával kínált, s egy nyírfakéreg deberkéből* áfonyát szórt a markomba.

Én pedig mindent elbeszéltem neki, ami útközben történt.

A nagysubájú hümmögött, megvakarta a kobakját, aztán belefogott messze földön híres találósmeséibe.

– Egyszer – kezdte az elsőt – összevesztek a fák, hogy kié az erdő. Büszkén mutogatták a törzsüket meg az ágaikat, s váltig bizonygatták, hogy ameddig a szem ellát, csupa ilyen törzsek és ágak vannak mindenütt.

„Így hát nem vitás – vonta le a következtést mindegyik –, hogy az erdő név csakis engem illet.”

– Értem már – válaszoltam. – Mindenkinek igaza van, de az igazság sohasem csak annyi, amennyi kinek-kinek van belőle.

Bundafüles bólintott, s ekképpen folytatta:

– A második történet az egyszeri kecskéről szól, aki attól félt, hogy a farkas felfalja a káposztáját. Ezért ágakból szarvat készített a káposztafejnek, hadd higgye azt a farkas, hogy az is kecske.

– Ki mint él, úgy ítél – vontam le újra a következtetést, s kíváncsian vártam a harmadik találósmesét.

Bundafüles megint hümmögött, aztán csak ennyit mondott:

– Láttad, hogy a nyomaim oda értek vissza, ahonnan elindultak. Így van az az ember is, aki a saját igazát félti.

Hát ezt bizony sehogy sem értettem.

Biztosan észrevette, mert magyarázatképpen újabb találósmesét mondott:

– Sokáig biztos voltam benne, hogy nincsenek vadászok. Csak attól féltem, nehogy szembeállok egyvel.

– Vagyis nem sokat ér az igazság, amíg féltetni kell valakitől – találtam vissza a gondolatcsapásra. – De mi köze ennek az önmagukhoz visszatérő nyomokhoz? – töprengtem félhangon.

– Én is kérdezek valamit – vágott közbe az erdő nagysubájú bölcse. – Mit gondolsz, utóvégre kitől félnek a tanácsadói?

– Megvan: saját maguktól, mihelyt az a másiktól köszön vissza.

– No látod, én is adok neked egy tanácsot: vigyázz, sose kelljen félned attól, hogy a másik is olyan, mint te (ha ugyan nem olyanabb). Akkor nem jár pórrul senki.

– Köszönöm. Megpróbálok ezután ezen a nyomon járni, de még kérdeznék valamit kegyelmedtől.

– Tudom, hogy mit forgatsz az eszedben, hiszen a te fejeddel is gondolkozom. Nem érted, hogy egy rövid találósmese, miként jelenthet annyi mindent?

Én se voltam rest, kaptam az alkalmon:

– Ha kitalálta kegyelmed a kérdést, remélem, a választ is tudja rá.

Úgy hümmögött Bundafüles, mint amikor találósmesén tőri a fejét, aztán megkérdezte:

– Ha azt mondom, hogy bocskoromban, te mire gondolsz?

– Én bizony régmódi lábbelire, amit szíjjal erősítenek a lábszárra.

– No látod, most a bocskornyomokon indultál el. De ha rájössz, hogy én az ifjúságomra emlékeztem, akkor rögtön más irányt vészelsz, s már arra vagy kíváncsi, hogy mi történt velem bocskoromban.

– Most utolértelek! – válaszoltam örömmel. – Már azokat a nyomokat is látom, ahová ezután fogsz lépni. Mert ha nem bánod, én is a te fejeddel emlékezem. Látok egy kis medvét, ahogy egy elhagyott tábor kihűlt tűzhelyén hempereg. Elvégre az is bocskoromban.

Nagyot neveltünk Bundafülessel, csak úgy visszhangzott bele a barlang.

És én most bevallom nektek, hogy azóta merek meséket írni. Megtanultam a nagysubájú bölcstől, hogyan kell vigyázni a nyomokra.

* *deberke* = nyírfakéreg edényke

SÜTŐ ANDRÁS

TE LESZEL AZ ANGYAL

A megbízatásom így hangzott:

– Te leszel az angyal.

Én örömmel vállaltam. A kántor úr megveregette a vállam, melyet serkenő szárnyaim bízsergettek. Karácsony szombatján anyám csak azt sajnálta: nincs fényképész a faluban, hogy megörökítsen. Papírból készített, zizzenő szárnyam volt, és földig hulló, fehér hálóingem. Kopacra nyírt fejemet rózsaszínű koszorú övezte.

Bizonyos, hogy mennyei látvány lehettem.

Valamivel lámpagyújtás után indult a betlehemes csoport.

Tarka társaság voltunk, s foglalkozásra nézve is a lehető legvegyesebbek: királyok, szolgák, angyalok, pásztorok és egy bús apa, Szent József.

Énnekem Piroska járt az eszemben. Ha benéztem a betlehemes ládába, a gyertya halovány fényében Szűz Mária arcáról az ő vonásai ragyogtak rám, s töltöttek el jóleső nyugtalansággal.

Elindultunk. Az egyébként szelíd természetű, szunyókálásra hajlamos mezősegi kutyák éktelen csaholással követtek bennünket. Az öltözőnkünk hergelte őket. Heródes-Lukács Jós-kán a tiszteletes asszony elnyűtt, kék pongyolája lötyögött. A bús apa, Újfalussi József közönséges lepedőt csavart magára, a pásztorokon juhbőr búzlótt, a futár püspöksüvege messze világított. Ha ruházatunk szegényes volt is: a két király fején ott csillogott a díszes papírkorona.

A kántor úrnál a mennyezetig érő, gyönyörűen földíszített karácsonyfa elé állítottuk a betlehemes ládikót. A csákós futár a botjával kopintott, elújságolta, hogy örömdetes hírt halott az éjjel. Odakint az ajtó előtt Szent József küzdött a kutyákkal. Heródes fennen hangoztatta, hogy minden toppantására ég s föld megrendül; és toppantott is valóban foltos bakancsával, de csillag helyett a bajusza esett le. Én már nem éreztem szárnyaim alatt a spárka szorítását. Eléfelejtettem, mi végett is indultam el otthonról; csak azt tudtam, hogy minden vasárnap elrebegett gyermeki fohászom: add, Uram, hogy Piroska engem szeressen – ím beteljesedett, mert Piroska ott ült kicsi fehér széken a fenyőágak alatt, és reám nevetett. Olyan mozdulatot tettem, mint aki leszakítja a szárnyait,

és átadja annak, aki arra született, hogy a földön járó emberek csak a tekintetükkel illessék. S bár a szöveg és a helyzet szerint hallgatnom kellett volna, feléje fordulva énekelni kezdtem.

– Mi akarsz te, fiam? – szólt rám a kántor úr. – Összezavarod az egész műsort!

Erre a szóra magamhoz tértem; és míg Heródes bajuszát visszaragasztották, azon vitatkoztam magamban a kántor úrral, hogy a szentestének a szerelem nélkül semmi értelme.

Kifelé menet a szárnyam beleakadt az ajtóba, és leszakadt. A hónom alá vágtam; úgy vittem, mint cigány a törött hegedűjét. A dombon – míg a többiek a ládikóban a szamarat és a pálmafát rendezgették, a fából faragott kisdedet a jászolba helyezték – leültem a hóra, s a kántorlak ablakában Piroska arcát kerestem...

Cse-endes éj...

Sütő András *Gyermekkorom tükörcserepei* című könyvéből

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

KARÁCSONYI ÉNEK

Porka havak hulladoznak, regő reme róma,
Csonka gyertyák gyulladoznak, regő reme róma.
Duda dunnyog, kutya nyávog, regő reme róma,
Repedt égről hull a vályog, regő reme róma.

Nem vagyunk mi hitvány népek, regő reme róma,
Csak az élet cibált, tépett, regő reme róma.
Nincs aranyunk, drága mirhánk, regő reme róma,
Fonák, rongyos már az irhánk, regő reme róma.

Hát betértünk a gazdához, regő reme róma,
Kössön minket szamarához, regő reme róma.
Áldassék meg a marhája, regő reme róma,
Kis családja, nagy karámja, regő reme róma.

Ha van néki egy rőt ökre, regő reme róma,
Tele lesz a seprős vödre, regő reme róma.
Ha van szíve s szalonnája, regő reme róma,
Ragyogóbb lesz a dunnája, haj regő-rejtem!

CSEH KATALIN

KARÁCSONYI TŰNŐDÉS

Karácsonyi béke,
karácsonyi álom,
hócsipke, tüllfátyol
odakint a fákon.

Karácsony ünnepe,
karácsonyi fények,
porcelán-csönd mélyén
sóvárog a lélek.

Karácsony szombatja,
karácsonyi vágyak,
suhognak fölöttünk
fehér angyalszárnyak.

Karácsony kegyelme,
karácsonyi ékesség,
tenger harang cseng-bong,
hallgatja föld s ékes ég.

Karácsony békéje,
karácsonyi álom
szerteszéjjel gurul:
sziporkázik, látom.

Itt a tél, hull a hó,
Szerbusz, kedves Téliapó!
Minden gyermek téged vár,
Örül neked, és imád.

Hozzál nekünk játékokat,
Cukrot, diót, mogyorót.
Mi adunk neked kalácsot,
Lehet, akkor jövőre
Elfelejtet a virgácsot!

Kostyál Gellért, Nagybánya

**Koncsag Krisztián,
Gyergyóalfalu**

**A nagybányai
P. Dulfu Iskola
tavalyi IV. C osztálya**

Mikuláskám, szépen kérek,
Ajándékot hozzál nekem.
A csizmámat rendbe teszem,
Az ablakba elhelyezem.
Rakjál bele sok jót, szépet,
Aranydiót, édességet.
Megköszönöm szépen neked,
Szófogadó gyermek leszek.

Pándy Anna, Zsibó

Ősszel a levelek színesen, vidáman hulltak le. A kis fenyőfa szomorkodott.

– Miért vagy szomorú? – kérdezte a varjú.

– Azért, mert én télen-nyáron zöld vagyok, nincsenek színes leveleim.

Erre az öreg tölgyfa így szólt:

– Te nem tudod, mi a jó. Én ősszel lehullatom a leveleimet, és télen fázom.

A kis fenyő arra gondolt, hogy ő télen nem fázik. És ha a hó belepi, sokkal szebb, mint a tölgy.

**Sándor Hajnika,
Gyergyószentmiklós**

Karácsony reggel vidáman játszadoztunk a testvéremmel, mikor anya mondta, hogy nézzünk ki az ablakon, mert végre hull a hó. Templomba indultunk. Magamban azt mondogattam, bárcsak mindig ilyen szép lenne a táj, és az emberek szíve tele volna

szeretettel. Nagyon örültem, hogy Isten ilyen szép, fehér Karácsonnyal kedveskedett a világnak.

Tőtös Tibor Zsolt, Völcsök

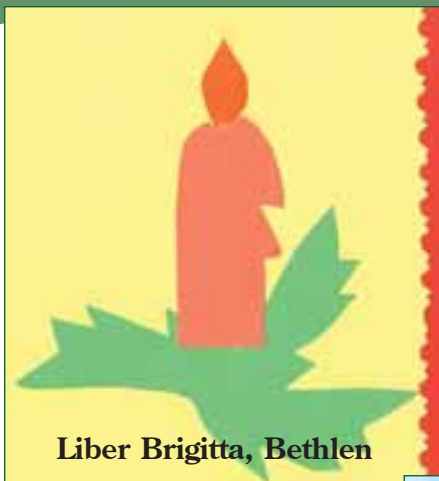

A tekerőpataki gyerekek

**Pálosi Huba Zsolt,
Szászcsovás**

Itt van az Advent. Meggyűlt már az első gyer-
tya. Alig van már türel-
mem megvárni, míg
meggyűl az utolsó is,
mert akkor már tudom, hogy itt
van a Karácsony, a Jézuska születé-
se. **Jakab-Péter Emese, Négyfalu**

Liber Brigitta, Bethlen

Itt a Karácsony.
Jézus megszületett.
Ajándékot osztogat
Minden emberkének.
Otthon együtt a család,
A karácsonyfát körülállják,
Áhítattal énekelnek
Angyalváró dalokat.

Török Lehel, Nagybánya

Az ember sokat akar kapni,
De nem mindig szokott teljesülni.
Én például szeretnék számítógépet,
Melyen láthatok sok-sok képet.
Van nekem egy kishúgom,
Őt ki nem hagyhatom.
Neki kérnék meséskönyvet,
Melyben sok dolgot nézegethet.
Apukának pálinkát,
Anyukának szép ruhát.
Ennyi hát a kívánságom,
Remélem, hogy megkaphatom.

Kovács Gabriella, Zabola

Kádár Norbert, Szilágysomlyó

Karácsonykor megyünk a templomba, és énekelünk. Hazajövünk, megnyitjuk az ajándékot, és kívánunk egymásnak boldog Karácsonyt! Újév is jó, mert jön az Aranycsitkó.

Bényi Balázs, Küküllődombó

Nagyon várom a Karácsonyt, hogy hátha hoz az angyalka nekem meséskönyvet, kirakósjátékot. A madarak hangját szeretem hallgatni, és remélem, hogy egyszer nekem is lesz papagájom, amivel én fogok foglalkozni.

Halmi Anita, Magyarléta

Kedves Jézuska!

Üdvözöllek a születésnapodon. Megígérem, hogy jó leszek. Nem kérek semmit, csak karácsonyfát, egy gameboyt, és hogy jobb tanuló lehessen. Én is ajándékkal készültem. Nagyon, nagyon szeretnék látni.

Ha nagyon jó leszek, hozol nekem egy lapos hátú monitort? És anyukámnak meg apukámnak sok-sok szeretetet.

Arra kérlek, hogy segítsd meg a szegény családokat, és hozzád nekem egy távirányítós TIR kocsit.

Biztos jól vagy, és tudod, hogy ki vagyok. Készítettünk adventi koszorút, és már meggyújtottunk három gyertyát. Remélem, hozol jó sok mindent, de valamit édesanyámnak is hozzá!

Nemcsak az ajándékot várom, hanem a szép ünnepet. Előadjuk a templomban a betlehemest.

Ünnepeljük a Karácsonyt, és nagyon várjuk a havat.

A vargasi IV. osztály

Vágjátok ki, és ragasszátok nevetek mellé a gyűjtőlapra.

DECEMBER

E
lapszám
támogatója:

Címlap: Kőszabósza Amerikában

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. Arculatterv: KÖNCZEY ELEMÉR. A szerkesztőség postacíme: 400446 Cluj, Str. L. Rebreanu, nr. 58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ; www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR - EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPOOFFSET Kft. Nyomdájában. ISSN 1221-7751

Maszat Művész KIÁLLÍTÁS

a tavalyi Karácsony legszebb rajzaiból

Kovács Norbert, Szilágysomlyó

Trinfa Imola Ildikó, Erdőfüle

Tulogdi Anett, Margitta

Áldott Karácsonyt kívánunk!

Rápolti Andrea, Aranyosgýeres

Egyed Tihamér, Kovászna